

RA

k.

észtes.

antalmak-
izületi

n használt
aknál.

lkészít/se.
eméztést.

alom

sok .. 60

ta Fiske 80

..... 25

dás) .. 30

gája .. 650

..... 45

..... 110

..... 30

..... 15

na 15

..... 70

..... 75

..... 50

nesedik 35

rajza .. 45

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Szerkesztőse
Kiváltó: Kutter Róbert

Budapest
Hivatal: 977
Sz.: 558

Kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
ezendők. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Égész évre — — 850
Félévre — — 460
Negyedévre — — 240
Egy hónapra — — 85
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 5.—
Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 35.—
Egy szám — — 150

1925 augusztus 1 Szombat

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 175 szám

5685. Ab 11

Az orrunk még megvan

Minden zsidó, aki feljajdulni mert, ha em-
beri méltóságát megcsufolták, vagy testét elki-
nozták, tapogassa meg most az orrát és ha ott
van még a helyén, bünbánó ököllel csapjon a
mellére. Vallja be, hogy az édesanyja szoknyája
mellett sem érezte olyan jól magát, mint az
antiszemita atrocitások pergőtüzében, hiszen
nem vágják le sem a kezét, lábát sem az orrát,
fületét. Ami pedig ezenkívül történt, az igazán
bagatell dolog. Legalább is Petrescu Comnen
ur, az ország berni követe, úgy véli, hogy
szóra se érdemes az olyan antiszemizmus,
amikor a zsidóknak nem vágják le legalább az
orrát.

A berni követ ur, egy bukaresti hírlapíró
kíséretében, kirándult Marosvásárhelyre és ott
értekezletre hívta össze a különböző felekezetek
papjait, hogy panaszait és sérelmeiket meg-
hallgassa. Euresa dolog az, hogy éppen a berni
követ, aki a népszövetséggel szoros kontaktust
tart fenn, most amikor a kisebbségi probléma
van szőnyegen a népszövetség előtt, magas méltó-
ságában személyesen leereszkedik a kisebbség-
gekhez. Kézenfekvő az a magyarázat, hogy a
marosvásárhelyi „magánértekezletnek” néminemű
politikai céljai vannak, de mindinkább azt hisz-
szük, hogy kitűnő követünk csak azért szánta
rá magát a marosvásárhelyi kirándulásra, hogy
legyintsen egyet a kezével. Mert mikor a zsidó
papok, Petrescu ur felszólítására, felsorolták a
különböző antiszemita atrocitásokat, a kiváló
diplomata semmitmondóan legyintett a kezével.
„Ugyan, kérem — mondotta unott hangon —
ez igazán semmiség, akkor beszéljenek, ha olyas-
mik történnek, amilyenek Oroszországban for-
dultak elő, ha levágják a zsidóknak a fület,
vagy az orrát.”

Nagyszerű keleti böles a mi svájci köve-
tünk. Méltó volna arra, hogy kádinak válasz-
szák az igazhittű muzulmánok. Mert az igazhittű
muzulmán, ha valami csapás éri, azzal vigasz-
talja magát, hogy vannak emberek, akiknek
még rosszabbul megy a soruk. Petrescu Comnen-
nek nem fáj a mi szenvedésünk. Ő az orosz
pogromokkal vigasztal bennünket, mondhatná
ugyan azt is: „En Svájcban éltem és ott nem
kérde az egyetemeken, hogy ki zsidó és ki
nem zsidó és ott ha valaki jegyet vált a vo-
natra, baj nélkül ér el rendeltetési helyére
anélkül, hogy utközben kidobnák a robogó vo-
natból.” Ehelyett azonban a kádik bölcsességé-
vel okoskodik és szemünk előtt a véres orosz
pogromok kísértetét lobogtatja meg. A cári
Oroszországra, a legégbekiáltóbb társadalmi
igazságtalanságok földjére hivatkozik a berni
követ s a mi helyzetünket a legszörnyűbb pog-
romokkal mérli össze, amikor hírül adja ne-
künk, hogy örvendhetünk, hiszen még megvan
az orrunk.

Igy szónokolt svájci követünk és mi min-
den egyes szavánál újból és újból a mellünket
verjük. Igaza van Petrescu Comnennek. A többi
az valóban bagatell. Mit számít az, hogy a zsidó
diákokat kiverték az egyetemről, hogy a zsidó
utasokat kidobták a vonatból, hogy a zsidó
járókelőket megfűrésztötték a sétatéri tóban,
hogy a zsidó kereskedők kirakatablakait bezu-
ták, hogy a törvények legiója az utolsó falatot
is kiszedi a zsidó kisegysztenenciák szájából, ez
mind semmi, a fontos csak az, hogy az orrunk
még a helyén van.

Igen, az orrunk még megvan. De mi
gyarló zsidók mégsem tudunk örvendezni.
Ha szatirikusak akarnánk lenni — és ebben az
esetben joggal idézhetjük a latin közmondást:
difficile est satiram non scribere — azt mon-
dhatnánk, hogy sajnos, éppen a meglévő orrunk
az, amely miatt rendszerint beverik a fejünket.

Ma éjjelkor kitor az angol bányászsztrájk?

(London, július 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Baldwin vezetésével megkezdett egyez-
kedési tanácskozások ma váratlanul megszakadtak. A munkások képviselői kijelentették, hogy
nem hajlandók belemenni a munkaidő meghosszabbításába és a bérek leszállításába. Puck, a
bányászszövetség titkára, késő este nyilatkozott a sajtónak és kijelentette, hogy a helyzet rend-
kívül komoly. Ha a felek ma estig nem tudnak megegyezni, úgy éjjelkor kitor a sztrájk. Eb-
ben az esetben a háztartások részére történő szénszállításokat is beszüntetik. A kormány ma
estére rendkívüli minisztertanácsot hívott össze abban a reményben, hogy az utolsó pillanatban
sikerül megakadályozni a sztrájkot.

London, július 31. A bánya- és vasuti munkásság minden előkészületet megtett a sztrájkra.
A vasutasok szakszervezete bejelentette, hogy szombaton éjjeltől kezdve egyetlen szeneskocsit
sem kapcsol a vonatokhoz, az uton lévő szenesvagonokat pedig holtvágányra állítja.

Baldwin ma délután megegyezésre összehívta a bányatulajdonosokat és azt a váratlan kije-
lentést tette előttük, hogy a kormány hajlandó a jövő tavaszig államsegélyt biztosítani a szén-
iparnak. Ezzel szemben kérte a bányatulajdonosokat, hogy a bérszerződéseket felmondásukat két
hétre vonják vissza. Ezen az alapon a tárgyalásokat holnap délelőtt továbbfolytatják.

A Barmat-per ügyészei le voltak pénzelve

Lopott akták alapján vádolták a baloldali pártokat. A titokzatos Bealien-
iroda. Az egész affért Hindenburg megválasztása érdekében rendezték

(Berlin, július 31. Az Uj Kelet tudósítójától.)
Jelentették röviden, hogy a Barmat-ügyben
szenzációs leleplezés történt, amely szerint ez
az ügy egy pillanatig sem volt bűnügy, hanem
politikai affér, amelyet a nemzeti pártok a né-
met elnökválasztás céljaira rendeztek a szociál-
demokraták ellen. A mai nap folyamán a ber-
lini bűnügyi rendőrség egy politikai témá-
na-irodának jött nyomára, amely a német ne-
hézipar pénzén működött és amelyet eredetileg
abból a célból alakítottak, hogy a Barmat-
ügyet Hindenburg megválasztása céljából
a lehető legalaposabban kihasználják.

Az irodát két igazságügyi hivatalnok és az
állami ügyész vezette. A hatóságok a mai nap
folyamán mindhármukat előállították és meg-
kezdték kihallgatásukat.
A „Vorwärts” értesülése szerint a rendőrség
egy terjedelmes aktacsomó alapján foganatosí-
totta az előállításokat. Ezeket az aktákat, amelyek
az egész Barmat-ügyre fényt derítenek, legköze-
lebb átadják a nyilvánosságnak. Mindinkább vilá-
gosabban tűnik ki, hogy az egész Barmat-botrányt
politikai okokból inszenzálták, még pedig főleg
abból az okból, hogy a szociáldemokratákat, a
centrumpártiakat és a demokrátaikat kompromittálják és az elnökválasztásoknál lehetetlenné
tegyék.

Bebizonyosodott többek között az is, hogy
a német állami ügyészség két ügyészt,
Kasparit és Kusmant, továbbá Linde fő-
ügyészt a német nemzetiek megvesztegették.
Ezek az ügyészek folytatták le tudvalevőleg az
eljárást a Barmat-ügyben.

Ujabb jelentések szerint a leleplezett távirati
iroda szoros összeköttetésben állt egy
magánlakással, amelyben egy Bealien nevű ur
lakott. Ebben a lakásban szintén működött egy
iroda és ennek titkárja Bealien ur leánya volt.
Az irodát azonban ténylegesen Ernst Knoll ve-
zette. Knoll nem a saját neve alatt dolgozott,
hanem felváltva használta a dr. Kluge és Klai-
sing neveket. Ugyancsak ebben az irodában
dolgozott Fritz Kranz kereskedő, továbbá az
Erhardt-brigádból jólismert Kautter kapitány.
Később két másik ur bekerült az irodába,
Wolfgang Breithaupt író és Werner Mühl-
berg újságíró. Az irodát a következők tartot-
ták fenn és pénzelték: Beckmeister, a „Ber-
gisch-Märkische Zeitung” berlini képviselője és
Leopold birodalmi képviselő, a Stinnes-Montan
társaság igazgatósági tagja. Az iroda által kiboc-
sátott csekkék alatt pedig rendszerint ez a név
szerepelt: „Bank Dallbrück-Schickler et Comp.”

A Bealien-iroda szoros összeköttetést tar-
tott fenn a jobboldali német nemzeti sajtó-
tóval és az ügyészséggel.
Az urak naponta összejöttek és megbeszélése-

ket tartottak. A rendőrség lefoglalta az iroda
levelezését, amelyet a német nemzeti „Deutsche
Zeitung”-gal folytatott.

Különösen érdekes az a körülmény, hogy
az iroda a Hugenberg-féle távirati ügynökség-
gel is, amely a német nemzeti lapokat hírek-
kel látta el, kapcsolatot tartott. Itt szerkesz-
tették a hírhedt Barmat-füzeteket, amelyek
kompromittálni igyekeztek a baloldali pártokat.

A Bealien-iroda főleg lopott akták alapján
dolgozott, amelyeket közvetlenül az ügyészség-
től kapott. Minden egyes dokumentumot bizo-
nyos időn keresztül használhattak, feldolgozás
után pedig valamennyit visszaszolgáltatták az
ügyészségnek. A törvényszék ama szobájában,
amelyben a Barmat-Kutisker-ügyet kezelték,
a Bealien-iroda emberei állandóan be- és ki-
jártak.

Fontos szerepet játszott a Barmat-ügy inszen-
álásában dr. Weisz, a német nemzeti párt ügy-
vezető igazgatója. Ő volt az, aki tízezer márkát
ígért három láda mennyiségű aktaanyagért,
amelyet meg is kapott és a biztonság kedvéért
az ügyészség által hivatalosan lefoglaltatott. A
lefoglalás természetesen csak formailag történt
meg, mert az akták továbbra is Weisz magán-
lakásában maradtak. Jellemző továbbá az is,
hogy

a Barmat-machináció összes szereplői ha-
talmatlan pénzbiztosítékokat kötöttek ki ma-
guknak arra az esetre, ha „valami baj
történne velük”.

A „Vorwärts” a leleplező cikk végén fel-
hívja az illetékes hatóságokat, hogy a nyomozást
a legerélyesebben folytassák le, mert enél-
kül olyan szégyenfolt marad a német igazság-
szolgáltatáson, amelyet soha nem lehet majd
lemosni.

Lemondott a japán kormány

Tokió, július 31. A japán kormány, adó-
ügyi nézeteltérések miatt, lemondott.

A szovjet elismerte Franciaor- szági adósságait

Páris, július 31. Oroszország elismerte Fran-
ciaországgal szemben fennálló tartozását és abba
is belement, hogy kamatokat fog fizetni. A
kamatok fizetését eddig tudvalevőleg, attól
tette függővé, hogy kap-e újabb kölcsönt Fran-
ciaországtól, vagy sem.

Ellenforradalmi kormány alakult Hollandiában

Hága, július 31. Az utolsó huszonnégy órá-
ban váratlanul kormányválság tört ki. Vilma
királynő Colijnt, az ellenforradalmi pártok
vezérét bizta meg kormányalakítással, aki a
megbizást elfogadta.

Még ráadásul tisa bőv is volt...

A pesti lapokból, amik néhanapján az ember szemé elé kerülnek, egészen különös és érdekes dolgok fedezhetők föl. Miután a nagy nemzeti felpezsdülés során régmúlt idők hőseit már földidéztek és annak rendje és módja szerint el is temették, most sorát ejtik a „tegnapok ködlovagjainak”. A mult század végén virtusaikkal nevezetessé lett párbaj-leventék, verekedő daliák, kávéházi pofozóhősök, lovaglós és kártyázós semmittevők világát vonják be a visszaváró áhitat romantikus színeivel. Olyan pompás és fölényes elbeszélés, mint Krúdy Gyula is, az ellágyulás és megdicsőülés hangján ír ezokról a virtuskodókról, akiknek „a kard mindig fényesre fenne és kezükben, a pisztoly védelemre felporozva. A lélek és a szív nem ismeri a megrettenést, ha tréfából, a maguk vagy barátaik mulatságára halálos játékokat kell véghezvinniük.”

A halbatalanság útját kövezik nekik. Egyikükkel, akinek neve tul Kárpátokon és Adrián is ismert volt, Zubovich Fedorral, nekem is dolgom akadt. Ráadásul pedig tisa bőv is volt. Hadd mondjam el hogyan történt.

Egy meleg nyári vasárnap délelőttjén a szerkesztőségbe jöttem. Asztalomon kollegámtól Kemény Gyulától, e század legérdekesebb zurnalisztájától és regényírójától hozzám címzett boríték feküdt. Kinyitóm és olvasom:

Te!
Jól idefigyelj! Tegnap találkoztam von Zubovich ural és fölkerít engem, aki vagyok magamnak (ő mondta) egy elsőrangú világjáró és egy *noch nie dagewesen* regényíró, hogy menjek át hozzá, Visegrádba, a rezidenciájába éppen a Migazzi-kastély mögött, menjek és irjak az ő most berendezett muzeumáról. Ebben a muzeumban — *so sagt er* — minden megvan, ami *gut und teuer*. Ott található, vor allen Dingen, Mózes két kőtáblája egybenőve, ott van üveg alatt Dániel-féle oroszlánbarlang két nőstényének a bőre a legujabb prepaláló módszer szerint elkészítve. Található továbbá több apokaliptikus cserepen és pergamenten, ősi evangéliumok, micarajmbeli kaktuszra írott rejtelmek, babilonai jóvendőmondások és Herostrates arcképe finom ősi mozaikon.

Mit *einem Wort*, neked való dolgok. Én szívesen mennék, de van egy tegnapi abbamaradt piképartim és becsületbeli kötelességem, hogy befejezzem.

Fahre wohl, ne hozz szegyet lapunkra és ha Nagymaroson találkozol nénémme, a Terézzel, mond meg neki, hogy viharban — *cholile* — ne furdódjék.

Jó szerencsét!

Barátod:

Jüde Léb

ben Avi, ben B-ni, ben Zwi, ben Dafke, ten Gafke, ben Hetoch, ben Petoob, ben Zorach, ben Torsch, ben Zworach *hakohen vehasofér*.

Azon a vasárnapon tiseo beav napja volt, a sok zsidó böjt közül az egyik, amit magam sem tudom, hagyományból, de megtartok. Ez a kirándulás pedig, gondoltam, legjobb elhárítója lesz éhségnek és főfájásnak. Magamhoz vettem tehát kis fényképező gépet és délután átutaztam Nagymarosra, innen csónakon eljutottam a Duna tulsó partjára a Migazzi kastély alá.

Pár perc múlva a Zubovich-ház kapuján csengettem.

Ablak nyílt és egy éltebb hölgy német nyelven tudakolta, mi járatban vagyok.

Visszahuzódok és egyszerre megnyílt a kapu. Takaros, virágos, napsütéses, katonás tisztasággal gondozott udvarban találtam magam. Az udvar közepén egy padon elnyujtva, a tikkasztó naptól derékgig meztelenre vetkőzve perzseltette magát a ködlovag, akiről én is tudtam, hogy „egyszer arra akart rávenni valamely cirkuszigazgatót, hogy becsássa szabadon oroszánját, majd ő vadászik rá a pesti utcákon... Miután a cirkuszigazgatónak megfelelő kárpótlást ígért, az már hajlandó lett volna belemenni a fantasztikus üzletbe. Az Andrassy-ut lakói napokig nem merték házaikat elhagyni, Zubovich Fedor pedig oroszánvadász-kosztümben két puskával a vállán sétálgatott az Andrassy-uton. A policáj, amelynek sohase volt érzéke a romantikus dolgok iránt, elzsuppolt a cirkuszdirektort oroszánjával együtt.”

Lombán föltápaszkodott az oroszánvadász. Nyugtalan szeméi, horpadásai mellen és bordán, lövéstől való sebhelyei nem egészítette ki valami tulságosan szórakoztatón a virágos, napos, szép környezetet.

— Tehát én és nem ő!

— Kérem szépen, a barátom...
— Ne folytassa! Semmi kifogásom ön ellen, de én a rend embere vagyok!

— Ha úgy tetszik, el is mehetek!
— Ön itt fog maradni és utasításaim szerint fog fotografálni és jegyezni.

— Kapitány ur, én nem vagyok az ön katonája!
És már indultam.

— Itt maradni!
— Ajánlom magam!

Meg sem fordultam: úgy mentem a kapu felé. A kapitány félmeztelenül állott az udvar közepén és várt, amíg kezem a kilincse teszem.

— Néró!
— Hektor!
— Murzuk!

Recsegőn, keményen, vad parancshangon hangzott a három név és nyomban három eb: egy farkaskutya, egy buldogg és egy csunya, nagybajszu pásztorakutya rohant meg.

Akkor már megmozdult a kapitány. Odajött és korbáccsal levakarta rólam a három kutyát.

— Ugye-e mondtam, itt maradni!

Elvette kezemből a fényképező gépet, karon fogott és bevitt a hosszú alacsony muzeumba, kefért adott, lehuzta kabátomat, behívta a cselédet, hogy varrja össze, amit az ebek összetéptek.

— Most pedig kezdhetjük!

Egy sarok felé vitt és korbáccsal rámutatott egy fából való fekete kétréti táblára, rajta arany betűkkel a tizparancsolat verseinek kezdőbetűi. Valamelyik zsinagóga frigszekrényéről vehették le, hogy kicseréljék egy újabbal.

— Színáj hegyéről való tizparancsolat, ugyanaz, amit Mózes levett Színáj hegyéről. Amikor Egyiptomban jártam a Kufra oázisokban, itt adta nekem egy nubiai hodzsa, akinek okmányai voltak a tiz parancsolat eredetéről.

Mosolyogtam.

— Szóval, ön nem hiszi el!

— Naiv dolog. Kapitány ur, magát becsapták!

A rifkabilok általános offenzívát kezdtek

(Páris, július 31. Az Új Kelet tudósítójától.) Marokkóból érkezett jelentések szerint a rifkabilok általános offenzívát kezdtek. Csütörtök reggel megtámadták a Lárba melletti francia állásokat. Abd el Krim mindenütt összevonta csapatait és a front egész hosszában megkezdte az előretörést. A helyzet rendkívül komoly. A francia csapatok ágyukat állítottak fel a hegyeken, ahonnan megkísérik a rifek bombázását. Azokon a helyeken, ahol a ben-szülött lakosság ingadozik Franciaország és Abd el Krim között, a franciák gépfegyverosztagokat vo-

— Engem be lehet csapni? Maga ezt elhiszi!

— Hogyne. Tudósokat is becsapnak.

— Tudósokat meglehet, de engem? Kinek van bátorsága becsapni engem. Különben ne törődjék az archeológiával. Ha én mondom, akkor ennek mózesi eredetűnek kell lennie. Megértette? Ha nem az, akkor is annak kell lennie.

Megint mosolyogtam.

— Murzuk! — kiáltotta a kapitány félelmetesen recsegve.

Murzuk elém állott. Elővettem noteszemet és jegyeztem. És Murzuk ellenőrzése mellett hűségesen lejegyeztem mindazt, amit nyájas vendéglátóm mondott a kigyóbőrökről, a pergamentekről (két kiköpött mezuzéről azt mondotta, hogy az elveszett héber Ben Szirach-mondások töredékei) a párdúcokról, az ősi mozaikról.

— Most pedig kivisszük a mózesi táblákat a napra, ön pedig fotografálni fog!

Murzukot elrendelte mellőlem és az udvaron a padra helyezte Mózes két tábláját.

Nem tudtam magamba harapni mosolyomat.

— Néró!

Néró odaállott mellém, mire tiseo beavi szomorúsággal kibuztam a gép harmonikáját, beigazítottam a leucést és a lemezt és leekszponáltam a mózesi táblákat.

Összecsaptam a gépet, közben elkészült a kabátom, bucsuztam.

— Kérem, nincs még valami, *aminek muszáj annak lennie?* — kérdeztem halálos komolysággal.

Zubovich Fedor kemény vonásai meglágyultak.

— Rendes cikknek muszáj lennie!

— Kérem!

Kutyák nélkül elkísért a kapuig.

— Remélem, sokat tanult ezen a látogatáson!

Megköszöntem a kapitánynak, hogy alkalmat adott a tanulásra. Akkor tanultam meg, hogy az embernek feyfelmeznie kell magát és nem mindig kell nevetnie, ha arra ok adódik.

Különösen a kutyák miatt. Szabó Imre.

Rendörkézre került

a pénzügyminisztériumi panama főtejtése

A bukaresti detektívek kelepcebe csalták Damboviceanut

(Bucuresti-Bukarest, július 31. Az Új Kelet tudósítójától.) A bukaresti pénzügyminisztérium hírdelt panamistája, Alex. Damboviceanu, aki példátlan vakmerőséggel szökött meg fegyveres öreinek kezei közül, *ma hurokra került*. Damboviceanut két héten keresztül lázas igyekezettel nyomozta az ország egész csendőrsége. Hol itt, hol ott vélték felbukkanni az elegáns sikasztót, aki több millióval károsította meg az országot és a rendőrség már már azt hitte, hogy Damboviceanunak sikerült értékes zsákmányával együtt égerutat nyerni és valamilyen utonmódon külföldre szökött.

A krajovai rendőrség tegnap letartóztatott egy Mateiescu nevű egyént, aki egy hamis születési bizonyítvánnyal utlevelet próbált szerezni. Amikor Mateiescut vallatásra fogták, bevallotta, hogy az utlevelet Damboviceanu részére akarta szerezni, de azt állította, hogy Damboviceanu jelenlegi rejtekhelyét nem ismeri. A rendőrség így tudva azt, hogy Damboviceanu még mindig az ország területén van, újra lázas igyekezettel látott hozzá a nyomozáshoz. Tegnap a késő esti órákban a bukaresti rendőrség egy névtelen levelet kapott, mely szerint Damboviceanu a muscelmegyei Dreghici községben tartózkodik az ottani tanító lakásán. A központi rendőrség detektívjei trükkhöz folyamodtak. Autóba ültek és magukkal vitték Damboviceanu barátját, aki tudvalevőleg letartóztatásban van és kiutaztak a jelzett községbe. Az autót a község határánál megállították, a sofőrt beküldték a faluba azzal, hogy keresse meg Damboviceanut és adja tudtára bizalmasan,

nultattak fel, hogy ezáltal elhatározásra bírják a lakosságot. A francia és a spanyol ágyunaszádok szűnnek nélkül a partok közelében cirkálnak.

Ujabb jelentések szerint Abd el Krim meg erősíti Aidir várost, mivel attól tart, hogy a franciák és spanyolok rövidesen ellenoffenzívába mennek át.

London, július 31. Az angol kormány ma értesítette a francia és a spanyol külügyminisztériumokat, hogy nem nézheti jó szemmel, ha reguláris csapatokat küldenek Tangerbe, mert ez nem egyeztethető össze a város semlegességével.

hogy az autóban barátja várja, aki őt Bulgáriába akarja szöktetni. Damboviceanu felült a mesének és követte a sofőrt. Mikor látta, hogy kelepcebe csalták, revolvert rántott, de a detektívek lefegyverezték és megvasalva Bukarestbe szállították.

Damboviceanu kihallgatása során azt vallotta, hogy a törvényszék folyosójáról történt eltűnése után egy bukaresti barátjánál rejtőzködött egészen tegnapelőttig. Tegnapelőtt vonatra ült és Dreghicibe utazott. A vonamál látta a kutatására kirendelt detektíveket, akik azonban csak az első és a második osztályban keresték és így ő a harmadik osztályon bántalanul jutott el Dreghicibe. Damboviceanu elmondta még azt is, hogy a törvényszéki folyosóról nagyon könnyen tudott elmenekülni, mert amikor öreitől megugrott, nem a földszintre szaladt, ahogyan azt hitték, hanem a második emeletre rohant fel, ahonnan később nyugodtan lesétált az utcára. Ma számos letartóztatás várható Damboviceanu rejtegetői és szökésének előmozdítói köréből.

Bukarest, július 31. Damboviceanu letartóztatásával kapcsolatban még a következőket jelentik: Damboviceanut egyik legjobb barátja, Mares jelentette fel a rendőrségnek és ennek alapján találtak rá Dreghiciben. Kihallgatása során kiderült, hogy szökése után először Pitestibe ment és csak egy hétre rá utazott Dreghicibe. Dreghiciben találkozott naponként két barátjával Maressel és Petrescuvall. Letartóztatásakor öngyilkosságot skart elkövetni, de megakadályozták. Holnap átkísérik az ügyészségre.

Herbert

A fő kormány

(Budapest, július 31.) Sir Herbert kormányzó európai záció erejével amelyeket utja és a sajtó páratlan Zsidóország öt év Herbert Samuel alatt zárkózott v sem adott a sajtó írának azonban beszélgetést foly „Pesti Napló” jója elé utazott együtt tette meg újságíró igen ér fő kormányzó ro ismeretlen részle

Altalános felírja többek köz

— hogy a főbiz

kormány által a

való meglivást,

pályesnek szá

mány egy napp

előtt különvona

amely Bukares

azonban ezt sen

A fő kormány

„Pesti Napló”

Vasárnap d

állott meg a g

Sir Herbert Sa

resti rendörpre

Ezt az autót e

a bukaresti en

vozó fő kormány

Vasárnap d

Herbert Samu

délzetére. A fő

elsőemeleti ka

pedig egy sza

angol követség

családtagjain k

a másodosztály

Giurgiutól

hatóságok és

Kedden m

Sir Herbert S

mellét. A fő

vállu férfi, a

szik, hogy sz

ölkök és töm

bert Samuel

vonás olyan,

A fő kormány

visel, öltözet

sziti ki. Fel

pillanatra el

hatalmas ny

Tíz órak

kormányzón

rendelkezésé

politikáról

Legnag

Herbert Sa

és hosszú

meg azt,

sem nyil

kozatok a

és ugy se

tehát ak

ítéletet n

nek végs

— H

— folyta

év alatt

politikai

az ország

Ugyaní

Romániá

tehát nem

nem nyil

nyek köz

Felhív

hogy a ro

miniszterre

Herbert Samuel hajóján a magyar határtól Budapestig

A fő kormányzó politikamentes nyilatkozata. Tiroiban piheni ki fáradalmait Herbert Samuel. Beszélgetés a fő kormányzó leányával. Egy különös incidens a hajón

(Budapest, július 31. Az Uj Kelet tudósító-jától.) Sir Herbert Samuel volt palesztinai fő kormányzó európai utazása a legnagyobb szenzáció erejével hatott mindama országokban, amelyeket útja során érintett. A közvélemény és a sajtó páratlan érdeklődéssel fordult az épülő Zsidóország öt éven át volt kormányzója felé. Herbert Samuel azonban utjának egész tartama alatt zárkózott volt és egyetlen nyilatkozatot sem adott a sajtó számára. Egy budapesti újságnak azonban mégis sikerült néhány perces beszélgetést folytatnia a volt kormányzóval. A „Pesti Napló“ munkatársa a fő kormányzó hajója elé utazott a magyar határig, ahonnan együtt tette meg vele az utat Budapestig. Az újságíró igen érdekesen írja le az utazást és a fő kormányzó romániai tartózkodásáról is eddig ismeretlen részleteket közöl.

Altalános feltűnést keltett Bukarestben, — írja többek között a „Pesti Napló“ munkatársa — hogy a főbiztos nem fogadta el a román kormány által a tiszteletére rendezett vacsorára való meghívást, aminek következtében az ünnepélyesnek szánt bankett el is maradt. A kormány egy nappal Sir Herbert Samuel elutazása előtt különvonatot ajánlott fel a főbiztosnak, amely Bukarestből Giurgiuba vigye, a főbiztos azonban ezt sem fogadta el.

A fő kormányzó dunai útjáról ezeket írja a „Pesti Napló“ munkatársa: Vasárnap délután 4 óraker hatalmas autó állott meg a giurgiui kikötő előtt. Az autóban Sir Herbert Samuel, felesége és leánya, a bukaresti rendőrprefektus és egy tábornok ültek. Ezt az autót egy másik autó követte, amelyen a bukaresti angol kolónia tagjai kísérték a távozó fő kormányzót.

Vasárnap délután 5 óraker szállott fel Sir Herbert Samuel a „Jupiter“ expressz-hajó fedélzetére. A fő kormányzó számára egy egyszerű elsőosztályos kabint, leánya és felesége számára pedig egy szalonlakást foglalt le a bukaresti angol követség. A fő kormányzó kíséretében családtagjain kívül csak egy komorna volt, aki a másodosztályú fedélzeten nyert elhelyezést. Giurgintól Belgrádig minden kikötőben a hatóságok és a zsidó hitközségek küldöttségei

tisztelegtek a fő kormányzónál és valóságos virágcsokorral árasztották el a hajót. Még kedden is tele volt a fő kormányzó feleségének szobája azokkal a virágokkal, amelyeket szombaton és vasárnap a bolgár és szerb városokban kapott. A hajóra lépő küldöttségeket Sir Herbert Samuel nagyon barátságosan fogadta, de csak egész röviden felelt üdvözléseikre. Viddinben és Londonban kereste fel különösen népszerű számú küldöttség a fő kormányzót, akinek látogatónak jölesett a tisztelegés.

Az összes küldöttségek fogadása nagyon simán ment végbe, csak Ruszcsuk város polgárai nem jelenhettek meg a fő kormányzó előtt. A Jupiter ugyanis éjjel 12 óraker futott be a ruszcsuki kikötőbe és a fő kormányzó ekkor már nyugalomra tért. Ruszcsuk városának küldöttsége azonban mindenáron ki akarta fejezni hódolatát Sir Herbert Samuel előtt és ezért megkérték a kapitányt, hogy keltsse fel az alvó fő kormányzót. Hosszas tanácskozás után a kapitány elhárította magától a küldöttség kérését és ilyen körülmények között a ruszcsukaiaknak kihallgatás nélkül kellett hazatérniük.

A fő kormányzó és családja a hajón lévő előadás szerint, J. Rives Chlds-nének, a bukaresti amerikai követ feleségének és Alfred Sutton Millardnak, a ciprusi angol ügyvivőnek kivételével senkivel sem érintkezett. A hajó utasai, akik között bolgár diákoktól román kereskedőig és szerb újságírókig a társadalom minden rétege képviselve volt, állandóan éber figyelemmel kísérték a fő kormányzó minden lépését, aki minden erejét megfeszítve igyekezett a kíváncsi tekintetek elől menekülni. Mikor a hajó egy-egy szögletében egy-egy pillanatra megjelent a fő kormányzó magas alakja, már minden oldalról összesereglettek az amatőr fényképesek. Belgrádban két szerb és két román újságíró szállott a hajóra, azonnal jelentkeztek a kapitánynál és az ő révén akartak kihallgatásra jelentkezni a fő kormányzónál. A kapitány tolmácsolta az újságírók kérését a fő kormányzónak, aki azonban nem volt hajlandó fogadni a sajtó képviselőit.

Beszélgetés Samuel fő kormányzóval

Kedden már hajnali hat óraker megjelent Sir Herbert Samuel alakja a parancsnoki hid mellett. A fő kormányzó magastemetű, szélesvállú férfi, akinek minden mozdulatán meglátszik, hogy született katona. Sűrű, fekete szemöldök és tömört angolbajusz árnyékolja Sir Herbert Samuel komoly arcát, amelyen minden vonás olyan, mintha márványba lenne vésve. A fő kormányzó sötét kabátot és fehér nadrágot visel, öltözetét ugyancsak fehér tenniszcipő egészíti ki. Fel és alá járkal a fedélzeten, egy-egy pillanatra előresiet, nézi a Dunát, majd egy hatalmas nyugszékbe telepszik és olvasni kezd. Tíz óraker jelent meg munkatársunk a sajtó rendelkezésére állni, kikötötte azonban, hogy politikáról nem nyilatkozik.

Legnagyobb sajnálatomra — mondotta Sir Herbert Samuel — senkivel sem tehetek kivételt és hosszú pályafutásom alatt elvként tartottam meg azt, hogy politikai kérdésekről sohasem nyilatkozzom a sajtó előtt. Ezek a nyilatkozatok a végeredményben ugy sem tartják fenn és ugy sem lendítik előre az eseményeket, kár tehát akár jóslásokba bocsátkoznunk, akár ítéletet mondanunk olyan dolgokról, amelynek végső kifejlődését mi sem látjuk.

Hat évig tartózkodtam Jeruzsálemben — folytatta tovább a fő kormányzó — és hat év alatt egyetlenegyszer sem nyilatkoztam politikai vagy gazdasági kérdésekről abban az országban, amelynek fő kormányzója voltam. Ugyanígy cselekedtem mostani utazásom alatt Romániában és Szerbiában is, a magyar sajtó tehát nem fogja rossz néven venni tőlem, ha nem nyilatkozzom politikáról és ilyen körülmények között nem tántorodom el régi elveimtől. Felhívom a fő kormányzó figyelmét arra, hogy a romániai látogatását és Duca külügyminiszterrel való gyakori együttlétét politiká-

val hozzák kapcsolatba. Sir Herbert Samuel meglepetve veszi tudomásul kijelentésemet és a következőket mondja:

— Haugsulyoznom kell, hogy egyetlenegy látogatásomnak sem volt sem politikai, sem bármilyen más célja és utazásom a legszigorubbán magánjellegű, ami már azért is nyilvánvaló, mert családomat is magammal hoztam. Különböző ismételt kijelentem, hogy nem foglalkozom politikával, tehát mindazok a híresztelések, amelyek látogatásomat ilyen természetű ügyekkel hozzák kapcsolatba, — minden alapot nélkülöznek.

Budapesti tartózkodása és utazásának további célja felől érdeklődöm, mire a fő kormányzó így felel:

— Nem banalitás, ha azt mondom, hogy már sokat hallottam Budapestről és sajnálom, hogy csak rövid ideig fogok tartózkodhatni a magyar fővárosban. Remélem azonban, hogy ezen idő alatt alkalom lesz megtekinteni Magyarország fővárosának minden látnivalóit. Budapesti tartózkodásom után Tiroiba, Igelbe utazom családimmal együtt, ahova a fiam is el fog jönni. Sir Herbert Samuel most fáradt mozdulattal simitja végig boltozatos homlokát és a következőket mondja:

— Fáradt vagyok és pihenni akarok egy kisért Tiroiban, bár elhatároztam, hogy tiroi tartózkodásom alatt egy könyvet fogok írni. Alighogy a fő kormányzó az utolsó szót ki-ejtette, a fedélzeten azon sarkában, ahol a kihallgatás folyt, megjelent a ciprusi ügyvivő, mire Sir Herbert Samuel fejbiccentéssel és kézfogással jelezte, hogy az audiencia végetért.

Különös incidens

A másodosztályon utazott egy bolgár diák, aki a fedélzeten való hosszú tartózkodás közben napszurást kapott és hirtelen felrohant az

I. osztályú fedélzetre. Az utasok gyanútlanul üldögéltek a nyugszékeken és a korlát mellett elhuzódó padokon, mire a bolgár diák mindenkéhez odament és a következőképpen mutatkozott be:

— Legyen szerencsém lakosztályomban, én Sir Herbert Samuel palesztinai király vagyok! A napszurástól megzavarodott diák viselkedése természetesen nagy konsternációt keltett az utasok között, akik mindenféle módon igyekeztek lecsillapítani az egyre izgatottabb embert, aki egyszer csak a parancsnoki hidra futott és ott kezdte kiabálni:

— Én vagyok a Sir, én vagyok a palesztinai király!

Abban a percben, mikor a megzavarodott diák a parancsnoki hidon kiáltozni kezdett, megjelent a fedélzeten Sir Herbert Samuel is. A hajóosztályok látván a fő kormányzót, minden erejüket megfeszítették, hogy a dühöngő embert eltávolítsák a parancsnoki hidról, ami azonban nem sikerült. Dr. May Jenő kapitány ekkor a diákhoz lépett és jó szóval akarván boldogulni, a következőket sugta neki:

— Ne csináljon zenebonát, maga nem a palesztinai király, mert az ott jön fel a lépcsőn.

Sir Herbert Samuel ekkor már elhagyta a fedélzeten, mikor azonban a megzavarodott ember May doktor szavait meghallotta, még nagyobb dühbe gurult, öklét felemelve, a fő kormányzó után akarta vetni magát és ordítva ismételte mondókáját:

— Mindenki hazudik, mert én vagyok a palesztinai király!

A fiatal embert végül a matrózok vitték le a fedélzetről, lefektették, jeges borogatást raktak a fejére és a bolgár diák rövid idő múlva magához is tért. Apatikusán ült a hajó egyik szögletében és tudni sem akart arról, hogy egy negyedórával azelőtt még mint palesztinai király szerepelt a Jupiter fedélzetén.

Beszélgetés a fő kormányzó leányával

Néhány perccel azután, hogy a megzavarodott diákot a matrózok levitték a fedélzetről, megjelent a fő kormányzó leánya, miss Nessy Samuel. A fiatal leány aki olyan bájos, mint amilyen csak egy tizenkilenc éves angol miss lehet, kissé meglepetve nézett munkatársunkra és tágra nyitott szemekkel kérdezte:

— Interjú?

Ugy látszik miss Nessy Samuel is édesapja elveit követi, óvatosan felel kérdéseimre.

— Ha éppen tudni akar valamit — mondja a miss és kedvesen mosolyog — akkor elárulhatom magának, hogy összevissza tizenkilenc éves vagyok és jobban szeretem a tenniszszézet mindenféle politikánál. Az utunk — meséli tovább — nagyon kellemes volt és el kell mondanom egy derűs epizódot, amely Viddinben történt. Küldöttség járt az atyámnál és mikor a szónok befejezte beszédét, a népes küldöttség tagjai hatalmas éljenzésben törtek ki és virágcsokrokat nyújtottak át nekünk. Egyszerre csak azt veszem észre, hogy egy sötétbőrű öreg bolgár iszonyu erővel furakodik előre és egyenesen mi felénk tart. Nem tudtuk, hogy mit akar és mielőtt a többiek megakadályozhatták volna, a kedves öreg bácsi előre szaladt és torkaszakadtából éljenzve — egy hatalmas almát nyomott anyám kezébe s egy másikat az én kezembe.

A Miss még most is szörnyen mulat az öreg balkáni naivságán, majd hirtelen átmenettel elkomolyodik és a következőket mondja:

— Ne gondolja ám, hogy én csak tenniszszem és utazom. Elvégeztem már a college-t és jövőre már egyetemre fogok járni. Most pedig, mint látja, egy terjedelmes levél írásával vagyok elfoglalva, amelyet azonban, akármilyen kíváncsi, nem fogok magának megmutatni.

Miss Nessy Samuel ezzel már tovább is szalad és mikor egy félóra múlva a hajó írószobája előtt elhaladok, még akkor is ott látom, amint az asztal fölé görnyed és olyan szorgalommal rója egymásután a betűket, amilyennel csak tizenkilenc éves lányok tudnak írni harminckétoldalas rózsaszínű leveleket... *

1925 augusztus 1

Magá ezt elhiszi! becsapnak.

Te engem? Kinek van különben ne törődjék velem, akkor ennek Megértette? Ha nem e.

a kapitány felel.

rettem noteszemet és zése mellett hűségesen ajás vendéglátóm monumentekről (két kikkó hogy az elveszett töredékei) a párdúcok-

a mózesi táblákat a fog!

blem és az udvaron a oláját.

arapni mosolyomat.

ire tiseo beavi szomoromnikáját, beigazított leekszponáltan a mó-

özben elkészült a ka-

lami, aminek muszaj n halálos komolysággal. vonásai meglgyultak, aj lennie!

kapuig.

lt ezen a látogatáson! nylnak, hogy alkalmat ultam meg, hogy az magát és nem mindig édik.

tt. Szabó Imre.

ezdték

elhatározásra birják a spanyol ágyunaszádok lében cirkálnak.

Abd el Krim meg-ttől tart, hogy a fran-enoffenzívába mennek át. angol kormány ma ér-nyol bulágyminiszterin-szemmel, ha reguláris be, mert ez nem egyez-zességével.

te-tese

viceazut

ője várja, aki öt Bul-Damboviceanu felült soffört. Mikor látta, revolvvert rántott, de a és megvasalva Buka-

gatása során azt val-k folyósójáról történt esti barátjánál rejtöz-tig. Tegnapelőtt vo-tazott. A vonainál látta ttektiveket, akik azon-ásodik osztályban ke-dik osztályon bántat-be. Damboviceanu el-

a törvényeséki folyo-dott elmenekülni, mert t, nem a földszintre ék, hanem a második nnan később nyugod-

Ma számos letartóztatás tejtetői és szökésének

Damboviceanu letartó-z a következőket jelentik: bb barátja, Mares jelen- ennek alapján találtak sa során kiderült, hogy tibe ment és csak egy e. Dreghiciben találkozott Maressel és Petrescuval.

osságot skart elkövetni, ap átkísérik az ügyész-

A Jupiter kedden délután háromnegyed kettőkor kötött ki a Petőfi-téri állomáson. Sir Herbert Samuel a hajó orrán állott és látszóval nézte a várat, a citadellát és a távol kéklő budai hegyeket. Érdeklődve hordozta körül szemét a pesti parton, azután a kapitány jelentését fogadta, aki tudtára adta, hogy elérkezett a kiszállás ideje. A parancsnok kissé szégyenkezve mutatott a hajóhídon gomolygó ember-tömegre, jelezvén, hogy a főkörmányzónak ezen az uton kell távoznia. A kapitány zavarban volt. Sir Herbert Samuel azonban roppant egyszerűnek és világosnak látta a dolgot és csak ennyit mondott:

— Well!

Egy perccel később magas alakja már elkeveredett a fehérbatyus kofák, a meztelenkaru kikötőmunkások és a minden rendű és rangu utasok tömkelegében.

Francia politikusok és indósok társaságát alakítanak a zsidó Palesztina támogatására

(Páris, július 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A napokban „Franco-Palestine” címmel egy társaság alakult itt meg, amelynek az a célja, hogy Erec Jiszráél felépítését támogassa. Az új társaság, amelynek beláthatatlan hatása lehet a cionizmusra, már meg is kezdte működését. Kommunikációjában, amelyet tegnap nyilvánosságra hoztak, a következők foglaltatnak:

„A cionizmus ömagába véve nagyfontosságú társadalmi jelenség. Kiváló megoldása ez a mozgalom annak a zsidó népvándorlásnak, amely a háború következményeképpen a kelet-európai országokból megindult és amely az amerikai szigorú bevándorlási törvények folytán levezetősatorna nélkül maradt. Ha figyelembe vesszük a történelmi tényeket, valamint a jelen idők eseményeit, be kell látnunk, hogy a cionizmus Franciaország legteljesebb érdeklődésére tarthat igényt, mert hiszen Franciaországának elsőrangú érdeke, hogy a Közelkeleten el ne veszítse befolyását.”

„A francia közvélemény — hangzik tovább a kommuniké — rendkívül mély szimpátiával kíséri a zsidó nemzeti otthon felépítésének munkálatait. Nemzeti szempontokból itélve a dolgokat, nem tagadhatjuk le, hogy Franciaország mindenkor támogatta azokat a népeket, amelyek függetlenségre törekedtek. Ez érvényes kell, hogy legyen a cionista mozgalomra is.”

A „Franco-Palestina”-társaság, működésének első napjaiban is már hatalmas visszhangra talált Franciaország politikai és társadalmi köreiben. Ennek bizonyítására elég ha megemlítjük, hogy az ország vezető személyiségei közül eddig a következők jelentették be részvételüket a társaság vezetőségében: Paul Painlevé miniszterelnök, de Monzie miniszter, Eduard Herriot, a kamara elnöke, Jules Cambon a nagykövetség tanácsának elnöke, Crompton szocialista vezér, Albert Thomas a genfi nemzetközi munkaügyi hivatal ügyvezető igazgatója, Justin Gautard volt munkaügyi miniszter és Leon Blum a híres szocialista vezér. A tudósok és írók közül a következők jelentették be támogatásukat: Charles Gide a Sorbonne nemzetgazdaságtani tanára, Appel a fizika tanára ugyanott, Langevin az Emberi Jogok ismert harcosa és Fernand Busson a híres természettudós.

Holnap befejeződik a Ruhrvidék kiürítése

Bochum, július 31. A francia megszálló csapatok ma Mülheimot is kiürítették. Essen kiürítése is mára teljesen befejeződik. Holnap már az egész Ruhrvidék felszabadul.

Éles kommunista-ellenes kampány indult meg Franciaországban

(Páris, július 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) A francia kormány legutóbbi minisztertanácsa hosszas és beható tárgyalásokat folytatott a kommunista propaganda leküzdéséről. Az igazságügyi miniszter közölte, hogy néhány újság ellen el kell járni, mert olyan közléseket hoznak, amelyek alkalmasak a hadsereg és a flotta demoralizálására. E lapok közül első helyen a „Le Humanité” áll, a francia kommunisták lapja. Minthogy a megyei választásokon a kommunisták tizenhét mandátumból tizenegyet veszítettek, a kormány azt hiszi, hogy elérkezett annak az ideje, amikor meg lehet gátolni a szocialisták és kommunisták közötti közeledést. A kormány a szocialisták ellen egészen át akarja hozni a kormánykoalíció mellé, egyúttal pedig minden hatalmi erővel ben hozzájárulásukat adták. Politikai körökben azt hiszik, hogy ez a kormányakció kezdete annak a munkának, amelyet Moszkva ellen akarnak a közeljövőben megindítani.

Öt helyen csapott le ma a villám Kolozsváron

Egy ember szörnyethalt, három megsebesült

(Cluj-Kolozsvár, július 31. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délután két óraker borzalmas vihar szántott végig Kolozsváron. Délután két óra tájban a tiszta égboltot hatalmas fellegek borították el, majd néhány perc múlva, óriási villámlások és dörgések között megeredt a zuhogó eső. A vihar majdnem egy órán keresztül óriási erővel tombolt. Percenként hatalmas villámlások között óriási dörgések rázkódtatták meg a levegőt, míg végre három óra felé a vihar elült és lassacskán az égbolt is teljesen kitisztult. A borzalmas viharok halálos áldozata is volt.

A Kövespad-utca 30. szám alatt

a villám becsapott Orosz János lakásának az ablakán, ahol körülzaladt a szobában és az ablakon keresztül kisiklott.

Mindez pillanatok alatt játszódott le. A szobában egy asztalnál ültek a család tagjai de szerencsére a szobában levőknek az ijedségen kívül semmi bajuk sem történt. A család semmi egyébre nem emlékszik, csak arra, hogy egyszerűen csak vakító világgosságot vettek észre, amely pillanatok alatt végig szaladt a szobában és azután hirtelen eltűnt.

Ugyanabban a pillanatban, amikor az Orosz-család eltűnt a vakító fényt, a szomszédos 34. számú ház lakói hatalmas dördülésre lettek figyelmesek, majd Márton Mihály gazdálkodó szobájában kékes vakító fényt vettek észre, de a fény hirtelen eltűnt. A szobában egy gyereklányban két kis gyerek, egy öthónapos fiúcska és egy két éves lányka feküdtek, de szerencsére a gyerekeknek semmi bajuk nem történt, csupán

a fiúcska az ijedség következtében elájult, de a kihívott mentők beszállították a belgyógyászati klinikára,

ahol rövid időn belül visszanyerte eszméletét. A Márton Mihály házában a villám — nyomot is hagyott maga után: a ház tetején lévő kéményt teljesen összedöntötte és a kéményen keresztül a kémény, szobában lévő részét megbontotta és úgy hatott be a lakásba.

Ugyancsak a Kövespad-utca 8. számú házba is beütött a villám. A 8-as számú házban egy üvegajtón keresztül egy cipészműhely helyiségeibe ütött be a villám, ahol összetörte a falon lévő villanyórát és a villanydrótokon keresztül behatolt az ugyanazon házban lévő pékműhelybe is, ahol kiütötte a pék izzólámpáját, majd végigseper a kenyerespolcokon és eltűnt. Szerencsére sem a cipész-, sem a pékműhelyben nem tartózkodott senki és így a vihar itt sem követelt emberáldozatot.

A tordai vám közelében aratómunkások dolgoztak, akik a vihar elől úgy próbáltak védekezni, hogy behúzódtak a buzakazal alá. Az egyik kazal alatt kilenc ember keresett menedéket a vihar dühe ellen.

A villám éppen abba a buzakazalba ütött bele, ahol az emberek tartózkodtak. A vil-

lám Munkás Jánosné huszéves fiatal asszonyt, aki Kolozsváron a Szőlő-utca 20. szám alatt lakik, fejbcsapta és a fiatal asszony a villámcsapás következtében azonnal meghalt.

Azonkívül a kazal alatt tartózkodó Tódor Mihály és felesége súlyosabb természetű villámütést szenvedtek. Tódor Mihályt és feleségét a mentők beszállították a klinikára, ahol azonnal ápolás alá vették. Néhány száz méterre a tordai vámtól a mezőn a villám agyonsújtott egy tehenet.

A villámsújtotta helyekre a rendőrségekről azonnal komissziók szálltak ki a vizsgálat megajtése végett.

— Elfogtak egy romániai szélhámost

Bécsben. Bécsből jelentik: A rendőrség letartóztatta Viktor Drumer Bukarestből származó negyvenéves közismert szélhámost, aki egy cégnél mint a turini Ceirano-autógyár képviselője mutatkozott be. Árut kért a gyár számlájára, a bécsi cég azonban nem szolgáltatta ki azonnal a kívánt árut, hanem sürgöny útján felvilágosítást kért Drumer felől. A turini válasz lesújtó volt. Az autógyár vezetősége közölte, hogy Drumer néhány hét előtt egy autót csalt ki a gyártól, amelyet Brüsszelbe vitt és itt tizenötezer svájci frankért elzalogosított. A bécsi cég erre Drumert letartóztatta. A rendőrség kiderült, hogy Drumer már 1919-ben, a román megszállás idején, egy autóbilt rendelt meg egy állítólagos román ezredes számára. A vétel alkalmával román hadügyi miniszteri meghatalmazást mutatott fel, amely, mint utóbb kiderült, hamisítvány volt. A szélhámos nyolc autóbilt akart a román hadsereg számára, azonban csak egyet adtak neki, amelyen Münchenbe ment és itt eladta. A rendőrség kinyomozta, hogy Mariu Stresan név alatt is elkövetett több szélhámoságot. 1920-ban Hamburgban tartóztatták le. Itt hamisított oklevéllel el tudta hitetni a hatóságokkal, hogy német állampolgár és időlegesen szabadlábra helyezték. Akkor eltűnt Hamburgból és azóta keresétek.

* **Temesvári előfizetőinkhez!** Temesváron Bachus János az Uj Kelet kézbesítője (lakik II. Burkus-u. 19., napközben a Lloyd-kávéház előtti újságbódében), aki a kézbesítésre vonatkozó mindennemű észrevételt elintézi.

* **Nagyváradon** hirdetéseket, előfizetéseket felvesz és reklamációkat elintézi az Uj Kelet nagyváradai képviselője, Blum Zsigmond, Ezredévi emléktér 2. (Ernyőúzet.)

* **Brassóban** hirdetéseket, előfizetéseket felvesz és reklamációkat elintézi az Uj Kelet brassói képviselője, az Elekes Hirlapiroda Str. Portii 32.

— **Olvasóinkhoz!** Fűrdő-, vagy nyaralóhelyekre utazó olvasóinkat és barátainkat felkérjük, hogy követeljék mindenütt az Uj Keletet és sziveskedjenek azon helyeket a laprusító nevével együtt közölni, ahol lapunk nem kapható.

Kristály kelmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár Cluj
 Szövőgyárak és kereskedők figyelmébe!
 Festünk színtartóan bármilyen színre pamut, gyapju és műselyem fonala! Fonalfehérités. Kereskedőknek adjusztálva.
 Nagybani festésnél árengedmény! 500
 Telefon

Figyeljen a címre, F. Markovits, ékszerész Wesselényi M.-u. No 20. Mindenki meggyőződhetik, hogy ajándéktárgyait, arany, ezüst és briliánsárakban — legolcsóbban nálam szerezheti be.

Az Uj Kelet az ország napilapja. Szerkesztők: G. Feleős szerkesztő: Előfizetési ár: 240 lei, f. Az Uj Kelet című megjelölés

1907 augusztus első száma. M. akkoriban, sul

Szombat

5685. Ab 11. Szidra: Vöelchaun Sabbat Nachmu 1925. augusztus 1

olam“ életre hívni volna ki. De a monstációképe erejével hatott a pusztá demonstrációja azoknak nek végső eredménye mai fölvirágozás litikai, jobban a vezér halála. Akkor katasztrófát jótékony k. diplomáciai kud. figyelmét a nem eszközeire is rá belül egymásután eszméramlatok, zeti zsidóság“ és nómista“ törekve amely különböző lálkozó pontja az addig is, amig megalapítható le kell megtelíteni nemzeti tartalom tusban nyilatkoz is nézeteltérések népi jiddis nyelv zeti nyelvnek, a küzdelem volt ez a héber „Haolam cionista mentalitá nyelv mellett. A könyvei és lapja tura is jórészt annak köszönhető Herzl eszméi és omlottak.

— **Lepadatu liberális pártot.** szombaton Kolozs fog maradni. Ezt hogy a liberális t hozza és komoly fejteni.

— **Megszűnt** Budapestről jelent régibb német lapja ma megszűnt. A trianoni békeszerződés közönsége jele pant. A magyar irnak német lapta

— **Jelentkez** segítő. A Tarbu gatószámai felszólít kat, akik szeptem dekoznak tenni, h d. e. 11 óraker a Berthelot) jelentke

— **Hivatalos** szünidő alatt. A liceum igazgatóság és pénteken délelő az iskolában (Str. ponti irodában (Ca és vasárnap kivétel óráig van hivatalo

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és magyar zsidó napilapja
 Szerkesztő: Giszkalay János és dr. Márton Ernő
 Felelős szerkesztő Dr. Márton Ernő
 Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naplár

1907 augusztus 1-én jelent meg a „Haólam“ első száma. Ma már egészen szürkén ható hír, akkoriban, súlyos elhatározást tett volt. A „Haólam“ első héber nyelvű politikai hetilap, amely a nyugat-európai zsidóság körében megjelent. Európa keleti felében, főleg Oroszország és Lengyelország területén már jóval előbb és sokkal nagyobb mértékben virágozott a héber hírlapirodalom, (héber folyóiratok, heti- és napilapok jelentek meg) semhogy a „Haólam“ életrehívása különösebb emóciókat váltott volna ki. De a nyugati zsidóság körében demonstrációképpen, sőt: nemzeti megnyilatkozás erejével hatott ez a kicsiny héber hetilap. De nem pusztán demonstráció volt ez, hanem első megnyilatkozása azoknak a történelmi erőknél, amelyeknek végső eredményét a héber nyelv és kultúra mai fölvirágzásában látjuk. A Herzl-féle politikai, jobban mondva: diplomáciai cionizmus, a vezér halála után teljesen csődöt mondott. Akkor katasztrófának éreztük, ma már a végzet jótékony közrejátszását látjuk ebben. A diplomáciai kudarcok, a zsidó nép jobbainak figyelmét a nemzeti újjáéledés más tereire és eszközeire is ráterelték. A cionista mozgalmon belül egymásután differenciálódtak az egyes eszméiről, a kötöttség nélkül való „nemzeti zsidóság“ és főleg az ugynevezett „autonómista“ törekvések és az „Achad-Haamizmus“, amely különböző irányelveknek egyetlen találkozó pontja az a meggyőződés volt, hogy addig is, amíg a palesztinai nemzeti otthon megalapítható lesz, a diaszpóra zsidó életét kell megtelíteni nemzeti tartalommal. Ez a nemzeti tartalom mindenekelőtt a nyelvi kultuszban nyilvánult meg. Mert a nyelv terén is nézeteltérések voltak. A „jiddisiztáka“ a népi jiddis nyelvet proklamálták a zsidó nemzeti nyelvnek, a hebraisták az ősi hébert. Nagy küzdelem volt ez az eszméiről között és a héber „Haólam“ megjelenése, a szintizta cionista mentalitás demonstrációja volt a héber nyelv mellett. A diaszpóra mai héber iskolai könyvei és lapjai, de a palesztinai héber kultúra is jórészt ennek az eszmei harcnak és annak köszönheti létét, hogy annak idején Herzl eszméi és a mi mohó álmaink összeomlottak.

Szombat
 5685. Ab 11.
 Szidra:
 Voelchanun
 Sabbat Nachmu
 1925. augusztus 1.

Lepadatu rendbehozza a kolozsvári liberális pártot. Bukarestből jelentik: Lepadatu szombaton Kolozsvárra utazik, ahol egy hónapot fog maradni. Ezt az időt arra fogja felhasználni, hogy a liberális tagozat ügyeit teljesen rendbe hozza és komoly politikai progagandát fog kifejteni.

Megszűnt a „Neues Pester Journal“. Budapestről jelentik: Magyarország egyik legrégibb német lapja, a „Neues Pester Journal“, ma megszűnt. A megszűnés oka az, hogy a trianoni békeszerződés következtében a lap olvasóközönsége jelentékeny mértékben megcsappant. A magyar lapok a sajnálkozás hangján írnak német lapjáról megszűnéséről.

Jelenkezzenek a szeptemberben érettségizők. A Tarbut cluj-i középiskolájának igazgatói felszólítják azokat a volt tanítványokat, akik szeptember havában érettségizni szeretnének, hogy augusztus 2-án (vasárnap) d. e. 11 órakor a régi iskolában (Str. General Berthelot) jelentkezzenek.

Hivatalos órák a Tarbutban a nyári szünidő alatt. A nyári szünidő alatt mindkét liceum igazgatóságával csakis hétfőn, szerdán és pénteken délelőtt 11–12-ig lehet értekezni az iskolában (Str. Gen. Berthelot 8.) A központi irodában (Calea Reg. Ferd. 70) szombat és vasárnap kivételével naponta délelőtt 9–10 óráig van hivatalos óra.

— Augusztus 23-án lesz a zsidó nőegylet jótékony célú ünnepélye. A kolozsvári zsidó nőegylet jótékony célú ünnepélyét augusztus 23-ára, vasárnap délutánra állapította meg a rendezőbizottság. A nagyszabású ünnepély, amely a Református Kollégium udvarán fog lezajlani, ötletes meglepetésekkel fog szolgálni a jelenlevőknek. A gyermekelőadáson kívül művészi számok fogják gyönyörködtetni a közönséget. Tombola-sátrak lesznek felállítva és az ünnepély folyamán állandóan működni fog a jól megszervezett világposta. A bálteremben különböző gyermek- és felnőtt-táncversenyeket tartanak, amelyeknek a győzteseit egy erre a célra felkért zsűri fogja kiválasztani. A legszébb táncoló párok értékes nyereménytárgyakban részesülnek. Azonkívül férfi, női és gyermek-szépségsversenyek, valamint sok ötletes meglepetés fogja az ünnepély teljes sikerét biztosítani.

— Baleset a kolozsvári strandon. Könnyen végzetessé válhat két baleset történt ma a kolozsvári strandon. Déli tizenkét óra tájban egy budapesti úr a strand nagymedencéjének azon a részén furdott, melyet a Szamos vizétől egy fából készült rács zár el. Nem tudni mi okból, az elzáró készülék nem volt teljesen leeresztve s így a szűk nyíláson átáramló víz sodra olyan erős volt, hogy a pesti úr elkapta, lenyomta a víz alá s fejét a szűk rés közé szorította. A medence szélén ülő néhány hölgy észrevette a veszedelmet, melyben a a furdó pesti úr forgott s hangosan kiáltozni kezdtek. A lármára végül felfigyelt a strand személyzete is, akik közül néhányan felnyitották a zárlapot s így utolsó percben sikerült megmenteniük a pesti urat. Alig husz perc múlva egy triesti kereskedő: **Alfredo Weisz** került ugyanazon helyen a víz torkába. Hangos segélykiáltásaira egy úr sietett segítségére, akit azonban a víz sodra szintén elkapott és a víz alá nyomott. Már-már menthetetlennek látszott egy a triesti kereskedő, mint a segítségére siető másik úr, mikor **Nimberger Ernő**, kolozsvári lakos a vízbe ugrott és hosszas küzdelem után kimentette a triesti kereskedőt és a segítségére sietett urat. Ha pár perccel késik a segítség, úgy mindketten a vízben lelték volna halálukat.

— Eljegyzés. Zelig Margitot eljegyezte Grün Sándor Cluj. (Minden külön értesítés helyett.)
 Rosmann Helén Nagysebes, Grünberger Vilmos Cluj, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A magyar Arad megye közel háromszázezer dollárt követel Romániától. A magyar román vegyesbizottság a napokban tárgyalta a kettészakított megyék és községek vagyonának felosztását. A családi vagyont sikerült közös meg egyezéssel elosztani, az arad megyei elszámolásnál azonban nehézségek mutatkoztak. A delegátusok megállapodtak abban, hogy Arad megye magyar részét 9-12 százalék részesedés illeti meg és ez az arány a magyar bizottság szerint 292.558 dollárt tesz ki. A román bizottság azonban ennél jóval alacsonyabb összeget kalkulált. A differenciák kiegyenlítése végett legközelebb választott bíróság ül össze.

*** Hirdetés köser hus ügyben!** Értesítjük a köser hust vásárló közönséget, hogy augusztus hó 2-tól kezdődőleg a Timár utca 1. szám alatti huscsarnok egyik pultján a hus kg.-ként 23 lejese árban lesz árusítva. A csarnokbeli mészárosok.

— Ismét lezuhant egy repülőgép Szamosfalván. Alig telik el hét, hogy a szamosfalvi repülőtéren ne történék szerencsétlenség. Ma ismét megvan Szamosfalvának a maga katasztrófája. Ma délelőtt gyakorlat közben két fiatal repülőtest szállott fel egy hatalmas repülőgéppel. A gyakorlat már a vége felé járt, amikor a két fiatal tiszt le akart szállani, de amikor már alig voltak nyolcvan-száz méter magasságban, a leszállni akaró gép beleütközött a repülőtéren felállított szikratávíró oszlopába és irányt veszítve nyilegyenesen zuhant a földre, ahol az esés következtében a gép eleje pozdorjává tört. A telepen többen látták a zuhanó gépet és a katasztrófa helyszínére siettek. Szerencsére azonban ez alkalommal a katasztrófa nem volt annyira borzalmas, mint más alkalommal. mert a két lezuhant repülőtest csodálatos véletlenség folytán, csak egészen könnyű sebesülést szenvedett, úgyhogy kórházbeállításuk nem vált szükségessé. Az újabb repülőkatasztrófa következtében a szamosfalvi szikratávíró megsérült és helyreállítása néhány napot fog igénybe venni.

— Egy budapesti napilap szerint Reinitz megszökött a szatmári fogházból. Budapestről jelentik: A budapesti „Világ“ mai számában a bécsi rendőrség hivatalos kommunikéját közli, mely szerint a szatmári ügyészség közö-

levelet adott ki Reinitz Jakab ellen, aki a szatmári ügyészség fogházából a napokban megszökött. A „Világ“ munkatársa a hír valódisága felől tudakozódott a budapesti rendőrségen, ahol azt a választ adták, hogy a szatmári ügyészség tényleg adott ki közözlőlevelet Reinitz Jakab ellen, aki Szatmárról megszökött és valószínűleg Budapestnek vette az útját. A budapesti rendőrség széleskörű nyomozást indított Reinitz Jakab kézrekerítésére, akiről azt hiszik, hogy Budapest környékén rejtőzködik. Ezzel a híradással szemben a szatmári rendőrségen mit sem tudnak Reinitz Jakab szökéséről, miért is a budapesti „Világ“ híradását csak fenntartással közöljük. Reinitz Jakab ügyében, akít többrendbeli rablógyilkosság miatt a szatmári törvényszék nemrégén életfogytiglani fegyházra ítelt, a közeli napokra volt kitűzve felebbviteli tárgyalás a nagyváradi táblán: Tudvalevő, hogy ezenkívül még a kassai bíróság is kikérte Reinitz Jakabot, aki Csehszlovákiában szintén több rablógyilkosságot követett el.

*** Mielőtt Palesztinába utazik, elne felejtsse elolvasni Ben Ami „Uj Palesztina“ című könyvét.**

— Elsimult a szombathelyi incidens. Budapestről jelentik: A szombathelyi incidenssel kapcsolatban a nagyhatalmak követői ma megjelentek a külügyminisztériumban, ahol hosszasan tanácskoztak Valkó és Kánya miniszteri tanácsosokkal, akik sajnálkozásukat fejezték a történetekért. A követek ezzel a kijelentéssel megelégedtek. Az incidens megerősíti a kormány álláspontját, amely a katonai ellenőrző bizottság működésének megszüntetésére irányul.

— A legitimisták vették át „A Nép“ című budapesti napilapot. Budapestről jelentik: Az állandó válságokkal küzdő „A Nép“ című fajvédő napilap felelős szerkesztője K. Török Miklós lett és hétfőtől kezdve Benárd Agoston és Huka János neve lekerült a lapról. Az új szerkesztő vezetésével „A Nép“ iránya legitimista szellemű lesz és Andrassy Gyula gróf és legitimista társainak érdekeit szolgálja. A feltozás magyarországi politikai körökben feltűnést keltett, mert ezzel egyidőben viszont az eddig legitimista „Szózat“ a szabad király választók organumává vedlett át.

— Antiszemita hecc a focsani sétatérén. Bukarestből jelentik: Focsaniban ma antiszemita incidensek voltak, melyen egy diákcsoport kiutasította a város sétaterréről a zsidókat. A zsidók ellentálltak, összetűzés keletkezett közöttük, melynek során egy zsidót súlyosan elverték.

— Fel akarták robbantani a budapest-prágai gyorsvonatot. Budapestről jelentik: A Leirer-üggyel kapcsolatban ma szenzációs leleplezés történt. A vizsgálóbíróhoz névtelen feljelentés érkezett, amely szerint a Leirer Amália meggyilkolásával gyanúsított **Okolicsányi László**, közvetlenül elfogatása előtt, fel akarta robbantani a budapest-prágai gyorsvonatot, amelyen állandó dugszagdag kereskedők utaznak, hogy ezáltal pénzt szerezzen és külföldre szökhessen. A robbantáshoz szükséges dinamitot megtalálták a lakásán. A borzalmas tervet azért nem vihette véghez, mert időközben letartóztatták.

*** Mindenkinek figyelmébe!** Nyári melegben, kellemesen hűsít és bacilusok ellen véd a jó kölnivíz használata. Egy üveg „Bijou“-kivonat, egy liter szesz és két deci víz vegyítéséből kitűnő *Quelques, Fleur, orgona, ibolya stb.* illatu kölnit készíthetünk házilag. Egy „Bijou“-ára 55 lej és kapható kizárólag a *Róza Royal drogériában.* (Főter 26.)

*** Biztosítsuk életünket és vagyunkunkat!** Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nál. Képviselet az ország minden helységében.

SZINKÖR-MOZGÓ
 Szombaton és vasárnap, 1. és 2-án
 Szenzációs újdonság!
Max Linder
 a világ legnagyobb filmkomikusa játszik, a páratlan humorú **Cirkusz- király** káprázatosan látványos és mulattató 6 felvonásos vígjátékban, melyet megelőz
az amerikai hajóhad és tengeri repülőgép gyakorlata.
 A filmtécnika oszlopa. Repülőgépről felvéve.
Katonazene Előadók kezdete **Katonazene**
 5, 7 és 9 órakor
 Előadások kezdete vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor

1925 augusztus 1

dalt meg

Világi minisztertanácsa
 leíról. Az igazságügy-
 kelet hoznak, amelyek
 yen a „Le Hamanité“
 omunisták tizenhét
 annak az ideje, ami
 kormány a socialis-
 inden hatalmi erővel
 a vezetők közül töb-
 rmányakció kezdete
 tani.

ozsváron

széves fiatal asz-
 a Szőlő-utca 20.
 jította és a fiatal
 s következében
 halt.

terülőköző Todor
 természetű villám-
 hályt és feleségét a
 kikára, ahol azonnal
 száz méterre a tordai
 agyonsújtott egy

re a rendőrségekről

ki a vizsgálat meg-

ániai szélhámost

rendőrség letartóz-
 ól származó negy-
 t, aki egy ógnél
 képviselője mutat-
 számlájára, a bécsi
 azonnal a kívánt
 felvilágosítást kért
 lesajto volt. Az
 gy Drumer néhány
 gyártól, amelyet
 er sváji frankért
 erre Drumert le-
 erült, hogy Drumer
 megszállás idején,
 y állítólagos román
 mával román had-
 gyárosnak egy had-
 utatott fel, amely
 volt. A szélhámos
 hadsereg számára,
 amelyen Münchenbe
 kinyomarta, hogy
 vetett több szélhá-
 an tartóztatták le.
 a hitelen a hatóság-
 és költögetesen szat-
 ant Hamburgból és

hoz! Temesváron

estője (akik II.

éskövénis elötti

vonatkozó min-

ok, előfizetéseket

Uj Kelet nagy-

Reinitsz emi-át

előfizetéseket fel-

Uj Kelet nagy-

Reinitsz emi-át

Uj Kelet nagy-

Reinitsz emi-át

Uj Kelet nagy-

Reinitsz emi-át

Uj Kelet nagy-

Reinitsz emi-át

Uj Kelet nagy-

Reinitsz emi-át

Uj Kelet nagy-

KÖZGAZDASÁG

Amerikai pénzcsoport vásárolta meg a Stinnes-hagyaték egy részét

A német nagybankok nem bíznak a Stinnes vállalat jövőjében

(Berlin, július 31. Az Uj Kelet tudósítójától.)
A Stinnes-koncern likvidálása újabb és meg-
lepő lépéssel haladt előre. A lapok jelentése
szerint a Stinnes-koncern a Deutsch Luxem-
burgische Bergwerk und Hütten A.G. birto-
kában lévő részvénytartását 21 millió arany-
márkáért eladta egy amerikai pénzcsoportnak.
A Deutsch Luxemburgische Bergwerks A.G.
alaptőkéje 91 millió márka, amelynek egy-öt-
része volt a Stinnes-koncern tulajdona. Ennek
az eladásnak óriási hatása volt ma a tőzsdén.
Hihetetlen feltűnést keltett, hogy most külföldi
tőke is beleavatkozik a Stinnes-koncern likvi-
dálásába és hír szerint már eddig is nagy rész-
vénytartásokat szerzett meg.

A Deutsch Luxemburgische volt az első
nagy bányavállalat, ahol domináns helyzetre
tett szert Stinnes és a Deutsch-Luxemburgi-
sche-nak többféle vonatkozásban is nagy szerep-
juttott a Stinnes-vagyon kiépülésénél.

A Deutsch-Luxemburgische részvényei éve-
ken át a berlini tőzsde leglabilisabb papirjai
közé tartoztak, hol meredeken estek lefelé, hol
meredeken emelkedtek, az árfolyamok mozgását
pedig állítólag Stinnes keze irányította, tehát
elsősorban Stinnes keresett a kurzusok folytonos
ingadozásán.

Az amerikai vásárlásokat azért bajos kifo-
gásolni, mert a külföldi tőke bekapcsolása nél-
kül bajos volna kikerülni a csődjelzést a Stin-

nes komplexummal szemben. Eredetileg 30 millió
aranymárka tartozásról volt szó, de a tartozások
összege folyton emelkedik, mióta pontosan ösz-
szeállítják a Stinnes-komplexum vagyoni hely-
zetét és ma már aligha tulsz 350 millió arany-
márkára becsülni a Stinnes-csoport vállalatának
adósságát. Ennek ellenére a Stinnes-csoport
még mindig — aktív, mert a 350 millió tar-
tozással a legóvatosabb becslés szerint 450
millió aranymárka vagyon áll szemben és ebből
200—250 millió aranymárka volna más körül-
mények között likvid, hiszen csak a Stinnes-cso-
port vállalatának nyersanyag-készlete 130—140
millió aranymárka értéket képvisel, és a Stin-
nes csoport képviselői teljes joggal hivatkoznak
arra, hogy az amerikai acéltársaság sem olyan
likvid, mint a Stinnes-komplexum.

Mivel a Stinnes-csoport tartozásainak tul-
nyomóan nagyrésze a német nagybankokkal
szemben áll fenn, a Stinnes-válság valószínűleg
megoldáshoz jutna azáltal, ha a német nagy-
bankok hosszulejárati hitelekkel, vagy részvény-
érdekeltségekkel változtatnák át azokat a rövid-
lejárati kölcsönöket, amelyeket a Stinnes-cso-
port egyes vállalatának adott. A bankok azon-
ban ezt nem akarják megtenni, részben azért,
mert félnek, hogy immobilizálnák magukat,
részben azért, mert bizonytalannak látják a
Stinnes-vállalatok nagyrészének jövőjét a rossz
gazdasági konjunktúra következtében.

A bukaresti kereskedelmi és ipari
blokk a kamarai választói névjegyzék
közzétételét követeli. Bukarestből jelentik:
A bukaresti kereskedők és iparosok blokkja
tegnap határozatot nyújtott be a kereskedelmi
kamarához, melyben a kamarai választói név-
jegyzék sürgős közzétételét követelik. Ameny-
nyiben a kereskedelmi kamara a választói név-
jegyzéket a legrövidebb időn belül nem pub-
likálja és a megtámadhatósági időt nem losz-
szabítja meg — az első publikálástól számi-
tott 15 nappal, — a kereskedők el vannak
tökélve arra, hogy a választások eredményeit
meg fogják semmisíteni.

Uj szabályrendelet az ipari alkalm-
zottak bejelentésére. A kolozsvári bejelentő-
hivatal a bejelentőhivatali törvény alapján ma
délelőtti rendeletet adott ki az üzletek és ipar-
vállalatok alkalmazottainak, továbbá az egye-
sületeknek, kereskedelmi és iparvállalatoknak
bejelentéséről. A rendelet értelmében minden
ipari és kereskedelmi munkaadó köteles 8 na-
pon belül, tehát augusztus 8-áig bezárólag al-
kalmazottairól 2 példányban kimutatást készi-
teni és azt a bejelentőhivatalnak beszolgáltatni.
A kimutatásban a következő adatokat kell fel-
tüntetni: A munkás vezeték- és keresztnévét,
születési helyét, év, hó, nap, a munkabérlés ide-
jét és megjegyzéseit. A jövőben úgy a munkaba-
lépést, mint az abból való eltávozást 3 napon
belül kell bejelenteni a bejelentőhivatalnál. Az
egyik példányt a bejelentőhivatal látamozza és
visszaadja a tulajdonosnak, a másik példányt
ellenőrzés céljából megőrzi. Mindazok, akik a
rendeletnek nem tesznek eleget, kihágást kö-
vetnek el és a törvény rendelkezései értelmé-
ben szigorú büntetésben részesülnek. A rende-
let felhívja az összes kolozsvári üzlettulajdono-
sokat, gyárosokat, vállalatokat, egyesületeket,
klubokat, hogy a felhívás megjelenésétől szá-
mitott 8 napon belül terjesszék be a bejelentő-
hivatalhoz (a cégek törzslapjainak felfektetése
céljából) törzslapjaikat. A törzslapon f.l. kell
tüntetni a cég, (egyesület, stb.) nevét, a cég-
tulajdonos (igazgató) nevét, a törvényszéki be-

jegyzés számát és a cégjegyzésre jogosultak
neveit. A könnyebb kezelhetőség céljából a törz-
slapokat kartonpapírra kell felragasztani.

A kazánfelügyeletet a kerületi ipar-
felügyelőség hatáskörébe utalják. A régi
királyság mintájára a múlt évben nálunk is
megalakult a Kazántulajdonosok Szövetsége,
amely tagjai részére a hivatalos kazánvizsgálat-
ot elvégzi. A kazántulajdonosok legnagyobb
része belépett a szövetségbe és ennek folytán
a kormány a külön kazánfelügyelőségi hivat-
alokat feloszlatta. Minthogy azonban még min-
denütt vannak olyan kazántulajdonosok, akik
nem csatlakoztak a szövetséghez, amiért is ezek
gőzgépjének évenkénti felülvizsgálásáról gond-
oskodni kell, a kereskedelmi és iparügyi mi-
nisztérium elrendelte, hogy ezeknél a felülviz-
gálást a jövőben a kerületi iparfelügyelőségek
végezzék.

Októbertől kezdve külföldre is lehet
postán pénzt küldeni. Bukarestből jelentik:
A postaügyi vezérigazgatóság megállapodást kö-
tött a külföldi államokkal a pénzküldeményekre
vonatkozólag. Előreláthatólag októbertől kezdő-
dően a posta külföldre is továbbít pénzzállit-
mányokat. Az átutalást a Banca Nationala esz-
közi tulajdonképpen, csak a posta a végrehajtó.
Az átutalás díjaként a posta felszámít magának
12 lej, a banknak pedig 30 francia centim jár
és valuta-árhullámzásokra a küldemény három
százaléka.

TŐZSDE

Július 31-én

A lej: Zürichben 285 00, Párisban 10-60, Buda-
pesten 363, Bécsben 363-75.

Kolozsvár. A kolozsvári devizapiacra, lanya-
ha az irányzat. A következő árfolyamokat jegyezték:
Bécs 87-80—27 90, Prága 5-85—5-90, Buda-
pest 353—355, Páris —, Zürich 38 50—
33 60, Newyork 196 00—197 00, London 970—
980, Milánó 7-35—7-40.

Zürich. Zárlat: Berlin 122-62, Amsterdam
206-70, Newyork 515 00, London 2500-50, Páris
2435-00, Milánó 1885-00, Prága 1527-50, Buda-

pest 72-50, Belgrád 940-00, Bukarest 265-00—
265-00, Varsó 96-00, Bécs 72-47.

Bukarest. Devizák: Páris 9-44, Berlin
—, London 9-60, Newyork 197-50, Milánó
7-28, Zürich —, Bécs 28-00, Prága 5-87,
Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 770, német
márka 47-00, leva 1-40, török lira 110, font
sterling 960, francia frank 10-00, svájci frank
39-00, olasz lira 7-60, drachma 3-40, dinár
3 60, dollár 197-50, lengyel forint 37-00, osztrák
shilling 29 00, magyar korona 28-00, cseh korona
5 90, belga frank —, holland forint —.

* „Nussbaum Testvérek marosvásárhelyi cég
az aradi mintavásáron játékaru-kiállítást rendez,
ugyanott átveszi az ési idenyre szóló megrendelé-
seket is.“

SPORT

Bukarestben játszó le Románia futballbajnokságának döntőjét

Bukarest, július 31. Az FFSR központi bi-
zottsága elhatározta, hogy az UCASP és a cser-
novitzai Jahn között esedékes bajnoki elődöntő mér-
kőzést augusztus 2-án Aradon játszó le, míg a
döntőküzdőlelem az országos bajnokságért e mérkő-
zés győztese és a kínizsi között augusztus 9-ikén
Bukarestben lesz megtartva.

A Haggibbor és a KKASE tornaünnep-
élye. Holnap augusztus 2-án Haggibbor és a
KKASE közös rendezésében tornaünnepély és ke-
rékpárverseny kerül elődöntésre a városi sporttele-
pen nagyszabású műsor keretében. A verseny első-
rangú sport attrakciókkal fog szolgálni a néhány hét
óta nyári szünetet élvező közönségnek. A Haggibbor
uju tornaszórája nagy szorgalommal és ambíció-
val készül a versenyre, hogy az addó összehason-
lítást a kereskedők kipróbált tornászaival megáll-
a. Az ünnepély részletes programja a következő: 1.
Felvonulás. 2. Haggibbor-csapat buzogánygyakorla-
latok zenére. 3. Haggibbor II.—KKASE II. szer-
tornagyakorlatok korláton és lovon. 4. KKASE I.
csapata lovon. 5. Haggibbor I. csapata korláton. 6.
KKASE I. csapata nyújtón. 7. Kerékpárverseny.
8. KKASE fabotgyakorlatok zenére. 9. Haggibbor
I. nyújtón. 10. KKASE I. korláton. 11. Haggibbor
I. lovon. 12. Gulák. 13. Parterre torna. 14. Elvo-
nulás. — A kerékpárversenyre benevezni a KKASE
tornatermében (Unitárius-kollégium) lehet esténként
7—8 óra között. Nevezési díj 30 lej.

Életbelépnek az új offsid-szabályok.
Megirtuk, hogy a legfőbb nemzetközi futballszer-
v a FIFA magáévá tette az International Board által
elhatározott új szabályváltoztatásokat. A módosított
szabályok, amelyek szeptember elsejével lépnek életbe,
a következők: 1. Taccsbedobásnál a játékosnak
mindkét lábbal a taccsvonalon kívül állva, két
kézzel a feje fölött tetszés szerint irányban kell a labdát
a mezőnyben dobni, amely az eldobás után azonnal
játékban van. 2. Offszáid esete ezután csak akkor
áll elő, ha a támadó játékos előtt nincs két védő
játékos a labda és a kapuvonal között. 3. A kor-
nerrugást végző játékos addig nem érintheti másod-

Ha művészi kivitelű fa-, vas- vagy réz-
butort, zongorát

akar venni, ne
sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** és tekintse
SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDELYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermel-
asztalosok turnirszükségleteiket legolcsóbban itt szerezhetik be

Prima **tűzifát**

véggononként, ölenként vagy privta, kereskedők-
nek és fogyasztóknak legjutányosabban hézhoz
szállít: **Staruinta Romaneasca S. A.** faosz-
talya Cluj. Piata Unirii 20. 229. Telefon 804.

ארט. כשר
huscsarnok és szalámigyár.

Tisztelettel értesítöm igen tisztelt vevőimet, hogy üzletemben továbbra is folytatom az

ארט. כשר **hus árulást.**

Nagybecsű pártfogásukat továbbra is kérve, tisztelettel Lebovics Béla, Malom-u. No 8.

ארט. כשר
huscsarnok és szalámigyár.

Nagyon olcsó száraz vegyi ruhatisztítás **CZINK, Cluj**

Bukarest 265-00-47.
Paris 9-44, Berlin 197-50, Milánó 28-00, Prága 5-87,

London 770, német frank 110, font 10-00, svájci frank 3-40, dinár 37-00, osztrák 28-00, csak korona

marosvásárhelyi cég

RT

le Románia
nak döntőjét

FFSR központi biz
az UCASP és a cser-
bejokai elődöntő mér-
dion játszik le, míg a
bejokaságit e mérkő-
zést augusztus 8-án

KKASE tornaünne-
n a Haggibbor és a
tornaünnepély és ke-
sre a városi sporttele-
ében. A verseny első-
szolgálati e néhány hét
buságnak. A Haggibbor
galommal és ambició-
ar adódó összehason-
tornászaival megáll a
ranja a következő: 1.
apat buzogánygyakorla-
II. - KKASE II. szer-
lovon. 4. KKASE I.
I. csapata korláton. 6.
7. Kerékpárverseny.
zenére. 9. Haggibbor
korláton. 11. Haggibbor
rierre torna. 14. Elvo-
re benevezni a KKASE
legium) lehet esténként
díj 30 lej.

offsid-szabályok.
amzetközi futballszerv
ernational Board által
tatásokat. A módosított
r elsőjével lépnek életbe.
dobságnál a játékosnak
nlon kívül állva, két
nt irányban kell a labdát
az eldobás után azonnal
sste ezután csak akkor
s előtt nincs két védő
onal között. 5. A kor-
g nem érintheti másod-

ongorál
árhelyre
RETI
RÉSZV. TÁRS. hűtortermék
egyesületben ill. szerződtek

zifát
y aprítva, kezeskedő-
utányosabban bázhoz
aneasca S. A. főoszt-
229. Telefon 804.

szalámigyar.

uj

szor a labdát, míg azt más játékos nem érintette. A FIFA körlevele közli azt is, hogy a csapatok szeptember elseje előtt is alkalmazhatják az új szabályokat, ha erre nézve megegyeznek.

Felhívás a Haggibbor ifjúsági- és törpe-játékosaihoz! Felhívom a Haggibbor valamennyi ifjúsági- és törpejátékosait, hogy szerdán, augusztus hó 5-én d. u. 2 órakor a sporttelepen jelenjenek meg. A megjelenés kötelező. Janovitz Károly intéző.

A Haggibbor uszói Marosvásárhelyen. A Haggibbor uszószakosztálya felkéri Bilkey Ius, Kőváry, Fisch Dori, Deutsch Sándor, Földes Imre, Ciment Zoltán, Stein Nándor és Feuerstein Nándor uszókat, hogy vasárnap reggel fél 8-kor a pályaudvaron uszódresszeikkel jelenjenek meg, és jelentkezzenek Sugár Andor szakosztályvezetőnél. A Haggibbor ifjúsági gárdája résztvesz a kerület ifjúsági bajnokságaiért folytatott küzdelmekben.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor a Szinkör-mozgóban
Szombat, vasárnap: A legújabb Patt és Patachon film.

Mozgók műsora.

Urania-mozgó. Péntek és szombat, július 31 és aug 1-én. *A barlang titka.* Egy boldogtalan házasság története, 6 felvonásban. Főszerepben a csodaszép: Cocc.

Select mozgó. Péntek és szombat, július 31 és augusztus 1-én. Nézettségi mérkőzés. Díj: 10.000 dollár. *Zigotto ellen Zigotto.* Nagy amerikai nevezetű bohózat, a legmerészebb akrobatatratványokkal, 6 felvonásban. Főszerepben: Zigotto saját maga ellen. Zigotto box bajnok, Zigotto a bárban, Zigotto árusító, Neve és rogyásig. Csak 3 napig!

Kevesebb pénzbe kerül
a kávéja, ha babkávét és pótlék helyett az újfajta

ENRILO-

ból készíti. ENRILO sikeresen pótolja a babkávét. Erősebb, ízletesebb és szénfelül rendkívül olcsó is. Eme különlegesség minőségéért gyártójának, a

Franck Henrik Fiu
cégek világhire szavatol.

Pályázat
Az odorheui Zsidó Hitközség pályázatot hirdet bitoktatási állásra. Megkívánják, hogy pályázó kötlen legyen, kelő képességgel és bírja tökéletesen a három e délyi nyelven kívül a modern héber nyelvet is. Állás szeptember 1-én foglaltandó el. Fizetés megegyezés szerint.
Odorheui (Szék lyudvarhely) 6685 tanm. sz. 1925 július. Elnökség.

Moulin Rouge

Bukarest, Bul. Elisabeta No 25.

Megnyitotta legszebb amerikai terraszát

az ötödik emeleten. Legpompásabb kilátás. Variete színház Elsőrangú étkező, két zenek sarnok. A legkellemesebb sarnok. Nyitva reggelig.

Aranyér
„Anusol” Soedecke
ANUSOL

Aranyér ellen több mint 25 éve a legjobban elismert szer. Egyszerű alkalmazás, biztos siker. Minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja a gyuladt, sebes és vérző helyeket. Ártalmatlan alkalmazásból mentes. Reggel és este egy kúpocskát tesz a végbélbe bevezetve. Minden patikában és drogériában kapható.

RÁKTÁR F.H. MEES CALEA-GRIVITEI 61

CITROM
300 és 360-as, verdelli új vágású, tartós áru kapható

LÉB Fivéreknél,
Cluj. — Telefon 471.

Zsák Ponyva
Mindennemű célokra legelőnyösebben beszerezhető

Albala Izsó
Timisoara
Piata Traian No 2

Ifjúsági irodalom.

Dickens: Cooperfield Dávid	300
A. France: Gyöngyike	100
Burnett: A kis lord	140
Cervantes: Don Quijote	100
Babits: Aranygaras	320
Benedek Elek: Nagyapó meséi	140
" " Magyar mese monda- világ I—II.	400
" " Magyar mese monda- világ III—IV.	400
Mark Twain: Tamás urfi	180
" " Tamás urfi léghajón	180
" " Tamás urfi mint detektív	160
" " Hucklebery Fin	240
Kunos Ignác: Adakalei mesék	180
Molnár: Pál-utcai fiúk	200
Moric: Légy jó mindhalálig	160
Schöpplin: Hatvány professzor feltámadása	80
Erdélyi szász népmesék	20
Román népmesék	20

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában.

Eugen Grosz & Co. S. A.

Fabrică de cântare. Waagenfabrik
mérleggyár

Oradea-Mare (Grosswardein)
Calea Victoriei No 74. Telefon
interurban 3-14. Adresa telegra-
fica - Telegr. Adress: „Gerexim“

Természetes ásványvíz. **Celestin**
VICHY Grand-Grille
Hopital

A francia állam forrása: bevált: csuszál, hólyagfájdalmaknál, cukorbetegségű, izületi fájdalmaknál. kitűnően használt májbántalmaknál.

gyomor-fájdalmaknál.

Vichy-Etat só lugsavas, emészthető víz házi elkészítése.
Vichy-Etat pastillák evés után elősegítik az emésztést.

Óvakodjunk az utánzatoktól.

Kedvező vételeinapok. Julius 10—aug. 10.
nagy tétel

férfi, fiu és gyermekruha

kerül előadásra, rendkívül előnyös áron. **Kizárólag ab raktár.**
Nézzé meg készletünket! Kifizetődik. — Elsőrendű és középminőség!

1. A legkiválóbb szabás. 2. A legjobb kidolgozás. 3. A legújabb fazonok.
4. A legmegfelelőbb hozzávalók.

G a z d a g v á l a s z t ó k !

Prima Fabrică Ceho-Slovacă Pentru Confectiuni
de Haine Barbatesti, Strada Berzei 94-96. Bucuresti.

Luxusutazás — Gyorsutvonatok a francia kikötőkből:

New-York — Canada
Cuba — Mexiko
Venezuela - Haiti - Antillák
Marocco - Algir - Tunisz
és más kikötőkbe.

Információkkal és jegyekkel szolgál:
„SARNIA” S. A. Bucuresti.
Pasajul Comédia
Távíratcim: Transatbuc. Rador 359

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE
French Line

